

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kubenovou v právní věci žalobce **D. L.**, zastoupeného JUDr. Milanem Zápotočným, advokátem se sídlem Telčská 7, Jihlava, proti žalovanému **Krajskému úřadu kraje Vysočina**, oddělení ostatních správních činností, se sídlem Žižkova 57, Jihlava, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 2. 2013, sp. zn. OOSČ 683/2012 OOSC/206/PM/2, č. j. KUJI 9770/2013,

t a k t o :

I. Žaloba se zamítá.

II. Žalobce má povinnost zaplatit žalovanému na nákladech řízení 1.254 Kč do 15-ti dnů od právní moci rozsudku.

III. Odměna tlumočnickovi Ing. Vladislavu Miczkovi, bytem Brno, Bořetická 13, ve výši 1.271 Kč, bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Brně do 30-ti dnů od právní moci rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou žalobou žalobce napadal rozhodnutí vydané žalovaným dne 11. 2. 2013 pod č. j. KUJI 9770/2013 ale i rozhodnutí prvostupňového správního orgánu vydaného Magistrátem města Jihlavy, správní odbor dne 18. 6. 2012 pod č. j. MMJ/SPO/4183/2012, domáhal se zrušení obou uvedených rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.

V žalobě uvedl, že v rámci řízení vedené správním orgánem předal dne 14. 5. 2012 na prvním ústním jednání správnímu orgánu prohlášení, že se hlásí k polské národnostní menšině a že žádá, aby jednání proběhlo za účasti tlumočníka. Správní orgán však tlumočníka nezajistil ani při druhém ústním jednání dne 11. 6. 2012 a následně vydal rozhodnutí, aniž by žalobce měl možnost se ke skutkům, které mu byly kladeny za vinu, vyjádřit, a to v jazyce,

kterým hovoří. Proti rozhodnutí prvostupňového orgánu podal řádně a včas odvolání, které doplnil podáním 12. 7. 2012. Žalovaný však napadené rozhodnutí prvostupňového správního orgánu dle ust. § 90 odst. 5 správního řádu potvrdil, když se zcela ztotožnil s názorem prvostupňového správního orgánu.

Žalobce napadá rozhodnutí žalovaného, které shledává jako nezákonné z důvodu rozporu s ust. čl. 24 a 25 odst. 2 Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku ČR (dále též „listina“), čl. 6 odst. 3 písm. e) Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, ve znění protokolů č. 3, 5 a 8 (sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 2009/1992 Sb.) (dále též „Úmluva“) a judikaturou Evropského soudu pro lidská práva, podle níž jsou ustanovení Úmluvy aplikovatelná i na řízení o správních sankcích před správními orgány. Žalovaný své rozhodnutí založil na subjektivních úvahách o obstrukčních motivech jednání žalobce, nezohlednil veškeré relevantní skutečnosti uvedené v odvolání žalobce a nedostatečně své rozhodnutí odůvodnil, čímž zatížil své rozhodnutí závažnou procesní vadou, kterou je nepřezkoumatelnost rozhodnutí.

Žalovaný se nikterak nevyrovnal s argumenty žalobce uvedenými v odvolání, když pouze konstatoval, že celá procesní strategie žalobce je postavena na tvrzení skutečnosti, že se žalobce hlásí k polské národnostní menšině a zároveň neovládá jednací jazyk. Tyto úkony považuje žalovaný za čistě obstrukční, kdy má za to, že žalobce nemá zájem spolupracovat se správními orgány. Žalovaný dále uvedl, že žalobce jako příslušník národnostní menšiny měl poskytnout informace o vhodném tlumočnickovi, což svoji naprostou pasivitou znemožnil.

Žalobce ve svém odvolání uvedl, že je občanem ČR a hlásí se k polské národnostní menšině, o čem informoval správní orgán ve svém prohlášení, které předal správnímu orgánu při ústním jednání dne 14. 5. 2012. V rámci tohoto prohlášení odkázal zejména na ust. § 16 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád ve znění pozdějších předpisů, podle kterého *„občan České republiky příslušející k národnostní menšině, která tradičně a dlouhodobě žije na území ČR má před správním orgánem činit podání a jednat v jazyce své národnostní menšiny“* ve smyslu Úmluvy.

Protože žalobce českým jazykem nehovoří na úrovni běžného občana ČR a ne všemu rozumí, měl důvodné obavy, že by se v přestupkovém řízení nemohl řádně bránit proti skutkům, které jsou mu kladeny za vinu (tuto negativní zkušenost již žalobce má). Žalobce přemýšlí v polském jazyce, v polském jazyce se na rozdíl od českého jazyka přesně vyjadřuje a jsou mu srozumitelné i méně používána spojení a právní pojmy, které jsou používány v úředním jazyce. Z tohoto důvodu požádal tedy správní orgán o tlumočnicka do jazyka polského, na což má dle ust. § 16 odst. 4 správního řádu právo.

V předvolání k ústnímu jednání na den 11. 6. 2012 vyrozuměl správní orgán žalobce o tom, že jej nepovažuje za osobu, která neovládá jednací jazyk, a proto si má žalobce dle ust. § 16 odst. 4 správního řádu tlumočnicka obstarat sám, přičemž náklady tlumočení poté správní orgán uhradí. Na tuto skutečnost poukazuje správní orgán i v rozhodnutí a námítky žalobce proti nesprávnému výkladu tohoto ustanovení správním orgánem odmítl.

Dle právního názoru žalobce, který je názorem obecně uznávaným, je výklad ust. § 16 odst. 4 správního řádu bez návaznosti na čl. 6 odst. 3 písm. e) Úmluvy a čl. 10 Ústavy nesprávný a v rozporu s ústavním pořádkem ČR. Řízení zahajované z moci úřední (zejména řízení o správních deliktech) je sankčním řízením, které je založeno, obdobně jako řízení trestní, na zásadě, že pachatel neprokazuje svoji nevinu, ale správní orgán jeho vinu. Pokud je v řízení o správním deliktu v souladu s ústavním právem na tlumočnicka pomoc nezbytná, správní orgán nemůže s odvoláním na § 16 odst. 3 nebo 4 správního řádu realizaci práva na tlumočnicka ponechat na tom, kdo tlumočnicka potřebuje, když opatření či zajištění důkazu či jiný úkon je výlučně v jeho zájmu, resp. v zájmu veřejném. Pokud pachatel přestupku potřebuje tlumočnicka, je nutno se řídit výše zmíněnou úmluvou, která každému obviněnému z trestného činu zaručuje bezplatnou pomoc tlumočnicka (podle judikatury Evropského soudu se úmluva vztahuje též na řízení o správních sankcích před správními orgány). Potřeba tlumočnicka nepodléhá posouzení správního orgánu, jak se mylně domnívá správní orgán a žalovaný. V tomto případě musí být respektován zájem na ochraně práv účastníka, který je příslušníkem menšiny, případně se necítí jazykově dostatečně způsobilý ke kvalifikovaným reakcím v rámci úředního styku.

Příslušný správní orgán je povinen v případech, kdy má být realizováno ústavní právo na pomoc tlumočnicka, zajistit tlumočnicka sám, a to na vlastní náklady. Jelikož správní řád neupravuje postup ustanovení tlumočnicka správním orgánem pro případy, kdy někdo uplatní své právo podle ust. § 16 odst. 4 správního řádu, je třeba při ustanovení tlumočnicka postupovat analogicky podle právní úpravy obsažené v tomtéž zákoně (analogie zákona), řešící situaci podobnou. Za takovou právní úpravu považuje žalobce ustanovení tlumočnicka znakové řeči podle § 16 odst. 5 správního řádu, které se děje tak, že správní orgán vydá usnesení o ustanovení tlumočnicka nebo prostředníka, a toto usnesení oznámí osobám, jichž se dotýká. Analogii tohoto postupu pro případ realizace ústavního práva na pomoc tlumočnicka tomu, kdo neovládá český jazyk, v němž se řízení v souladu s § 16 odst. 1 správního řádu vede, je ustanovení tlumočnicka usnesením vydaným podle § 16 odst. 5 správního řádu per analogiam, které se oznámí tlumočnickovi a osobě, jejichž ústavní právo na tlumočnicka se tímto zajišťuje.

Shodně byla otázka realizace práva na tlumočnicka v řízení zahajovaném z moci úřední a náklady na tlumočení řešena Poradním sborem ministra vnitra pro správní řád v závěru č. 46 ze dne 6. 11. 2006. V závěru, na který žalobce v řízení před správním orgánem opakovaně odkazoval, bylo jednoznačně stanoveno, že v řízení o správním deliktu má účastník řízení na základě čl. 6 odst. 3 písm. e) Úmluvy právo na to, aby mu za podmínek § 16 odst. 3 a 4 správního řádu správní orgán ustanovil tlumočnicka na své náklady.

Podle ust. § 74 odst. 1 přestupkového zákona je možné jednat v nepřítomnosti žalobce pouze v případě, že žalobce „odmítne, ač byl řádně předvolán, se k projednání dostavit nebo se nedostaví bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu“. Žalobce se k jednání řádně dostavil, ale jednání se nezúčastnil z důležitého důvodu, kterým byla nepřítomnost tlumočnicka.

Z výše uvedené vyplývá, že postupem správního orgánu bylo porušeno právo žalobce účastnit se jednání o přestupku, z jehož spáchání byl obviněn. Správní orgán nezajistil účast tlumočnicka při ústním jednání o přestupku dne 11. 6. 2012 a ve věci jednal v nepřítomnosti

žalobce v rozporu s projevenou vůlí žalobce se jednání účastnit za přítomnosti tlumočníka. Správní orgán tak porušil procesní práva žalobce, který se nemohl ke skutkům, jež jsou mu kladeny za vinu, osobně vyjádřit, a nebylo mu ani umožněno vyjádřit se k provedenému dokazování. Správní orgán tak svým postupem zatížil řízení předcházející vydání rozhodnutí závažnou procesní vadou, v důsledku čehož je rozhodnutí správních orgánů protiprávní a nesprávné.

Žalovaný se jakkoli nevyjádřil ke shora uvedeným skutečnostem, resp. k námitkám žalobce, že mu měl být ustanoven tlumočník, jelikož se jedná o řízení zahajované z moci úřední, které je svou povahou sankčním řízením a které je založeno, obdobně jako řízení trestní, na zásadě, že pachatel neprojevuje svoji nevinu, ale správní orgán jeho vinu. Pokud je v řízení o správním deliktu v souladu s ústavním právem na tlumočníka pomoc tlumočníka nezbytná, správní orgán nemůže s odvoláním na § 16 odst. 3 nebo 4 správního řádu realizaci práva na tlumočníka ponechat na tom, kdo tlumočníka potřebuje, když opatření či zajištění důkazu či jiný úkon je výlučně v jeho zájmu, resp. v zájmu veřejném. Žalobce považuje za zásah do svých práv požadavek správního orgánu, aby si sám zajistil tlumočníka. V případě, že by nebyl tlumočník ustanoven, nemá žalobce žádnou záruku, že náklady na tlumočníka (kterého by oslovil žalobce), ponese správní orgán. Žalobce by tak byl zatížen nejen povinností tlumočníka zajistit, ale i nést riziko úhrady jeho odměny.

Žalovaný ze shora uvedených důvodů porušil svoji povinnost uloženou ust. § 89 odst. 2 správního řádu, neboť nepřezkoumal správnost napadeného rozhodnutí Magistrátu města Jihlavy v rozsahu námitek uvedených v odvolání.

Dále uvedl, že ze své podstaty je právní úprava práva na tlumočníka spojeného s aktivitou účastníka řízení spočívající v tom, že si tlumočníka obstará sám na své náklady, vhodná pro řízení o žádosti (tedy tam, kde účastník řízení sám po správním orgánu něco požaduje), nikoliv však pro řízení zahajované z moci úřední (tedy tam, kde je řízení vedeno v zájmu veřejném, nikoliv v zájmu účastníka řízení), tam jde o situaci opačnou a účastník, který nerozumí jazyku, jímž se jednání vede, nemůže být za tuto svou objektivní neznalost ještě penalizován povinností obstarávat si na své náklady tlumočníka.

Taková interpretace by ostatně byla i v rozporu (s čl. 37 odst. 4 Listiny).

S ohledem na shora uvedené je zřejmé, že žádost o zajištění tlumočníka vznesená před správním orgánem byla oprávněná a v souladu s právními předpisy a že odepřením zajištění tlumočníka došlo ke zkrácení práv žalobce, kterému nebylo umožněno se řádně hájit v řízení před správním orgánem.

Vyjádření k žalobě.

V písemném vyjádření k žalobě žalovaný uvedl, že veškeré žalobní námitky souvisejí s tvrzením, které žalobce uplatnil již v řízení, tedy, že se hlásí k polské národnostní menšině a neovládá jednacím (česky) jazyk a tím, že jej správní orgán nepovažoval za osobu, které

neovládá jednací jazyk, měl by být zkrácen na svých právech. S touto námitkou se žalovaný vypořádal v odůvodnění svého rozhodnutí a svým vyjádřením k žalobě se proto v první řadě odkazuje na odůvodnění svého rozhodnutí. Dále k věci uvedl, že je mu stejně jako správnímu orgánu I. stupně – Magistrátu města Jihlavy z úřední činnosti známo, že žalobce v průběhu jiných řízení či úkonů se správními orgány bez problému komunikoval v českém jazyce a není tudíž osobou, která by jednací jazyk neovládala. Toto žalovaný dokládá např. Protokolem o podání vysvětlení, které žalobce na základě dožádání Úřadu Městského obvodu Poruba podal na Magistrátu města Jihlavy dne 28. 7. 2011. Jednání žalobce v řízení, které předcházelo vydání žalobou napadeného rozhodnutí, bylo proto vyhodnoceno jako účelové. Žalovaný je s ohledem na uvedené přesvědčen, že žalobce nebyl zkrácen jeho postupem ani postupem správního orgánu I. stupně na svých právech.

Z připojeného správního spisu soud zjistil tyto skutečnosti:

21. 3. 2012 oznamovala Policie ČR OO Jihlava Magistrátu města Jihlavy, přestupkovému oddělení, že D. L. je podezřelý z přestupku proti občanskému soužití dle § 49 odst. 1 písm. c) přestupkového zákona tím, že v době od 29. 2. 2012 do 3. 3. 2012 v domě na ulici Kollárova 1A narušil občanské soužití tím, že slovně vyhrožuje manželům A. a O. K. újmou na zdraví, vylil špinavou vodu skrz uzavřené vchodové dveře do bytu paní K. a na společnou chodbu před dveře bytu, dále zaslal e-mail vedoucímu OD Billa, kde pracuje pan K., čímž jej má jmenovaný poškodit, toto jednání považují A. a O. K. za narušení občanského soužití a z výhrůžek ze strany pana L. mají obavu.

A. K. 3. 3. 2012 podávala na policii vysvětlení, kde mimo jiné uvedla, že bydlí společně se svým manželem na ulici Byt je v jejím osobním vlastnictví. Dům vlastní společenství vlastní pan L. Tento zde vlastní byt v I. patře a dále je majitelem restaurace v přízemí domu. Mimo jiné pak ve vysvětlení uvedla, že 29. 2. 2012 šli s manželem na procházku se psy, před domem je zastavil pan L. a začal na ně řvát, že rozkope držky jejím psům a poté rozkope držky jim. Dále uvedl, že si mají hledat jiné bydlení nebo uvidí, co ještě neviděli. Dále křičel, že vlastní 1/6 domu a že je odtam vyštípe.

Téhož dne podával vysvětlení na policii také O. K., který také zopakoval to, co jemu a jeho manželce 29. 2. 2012 řekl pan L.

Dále je ve spise založen úřední záznam, kdy podával vysvětlení ve věci L. K., bytem, který uvedl mimo jiné, že pracuje jako OSVČ ve stavebnictví, je pověřeným vlastníkem bytového domu, když je i správcem domu. V současné době tam řeší problém s panem D. L. ohledně toho, že nechal na své náklady opravit omítky ve společných prostorách domu, a to na schodišti. Mimo jiné pak uvedl, že 6. 3. 2012 kolem 18:55 hod šel na uzávěrku roku na Bytservis a přitom na chodbě potkal pana L. s jeho dcerou Natálií Horňákovou, kdy tito z bytu města vynášeli věci, které tam jmenovaný uklídit z chodby. Přitom na něho začal pan L. křičet, co si to dovolují mu sahat na věci. Když začal jmenovaného vulgárně urážet, že je „kokot“, „kašpar“, s tím, že řekl, že jestli se to bude opakovat, tak mu zláme ruce, fyzicky ho napadne a toto má vyřídit i firmě, která provádí opravu havárie. Dále řekl, že si na něho posvítí a že dosprávcoval, že se o to postará. Dále

vyhrožoval, že zbourá nově vzniklý průchod ve společných prostorách domu, který tam jmenovaný vybudoval jako správce domu. K tomuto zatím nedošlo.

15. 3. 2012 podávala na policii vysvětlení I. K., která uvedla, že 6. 3. 2012 kolem 19 hod byla na chodbě domu č., kde bydlí u syna. Zde šel syn, a to L. K. ze schodů o patro níže, kde se nacházel zrovna pan L., který zde byl u své bývalé přítelkyně, paní Horňákové, se kterou má 2 děti. Na syna jmenované začal pan L. řvát, že je kokot, že ho zřeže jako psa a že ještě jednou mu sáhne na věci, tak mu zpřeráží ruce. Toto slyšela jasně a zřetelně. Ví, že se jednalo o pana L., i když ho z vyššího patra neviděla, jeho hlas ale pozná na 100%. Poté řekl synovi, že dosprávcoval, že si na něho posvítí, její syn v domě dělá správce a v domě byl problém skrze bytu, který je města Jihlavy a je prázdný, v bytě praskla asi voda, kdy toto přijela opravovat firma a zde na chodbě byly věci paní H., kdy pracovníci firmy je uklidili do bytu, který je prázdný, a to z důvodu provedení opravy. V každém případě pan L. synovi jmenované, jak uvedla, nadával a vyhrožoval to, co uvedla.

Ve spise je pak založen dopis podepsaný panem D. L., tento dopis zní: „Dobrý den pane L. K., zasílám fakturu za vámi neprovedené práce ve společných prostorech domu při rekonstrukci vašeho bytu. Vyzývám vás tímto k uhrazení částky dle faktury na účet (č. ú. i banka uvedena). Pokud tato částka nebude uhrazena do 9. 3. 2012, předám tuto pohledávku vymáhající agentuře se sídlem v zahraničí. Věřím, že pochopíte své pochybení v dané věci a nedojde ke zbytečným konfliktům“. Ve spise se pak nachází úřední záznam sepsaný a podepsaný policistou J. M. z Obvodního oddělení Jihlava, kde uvedeno ohledně konfliktu s panem L. K., že tohoto dne bylo telefonicky hovořeno s podezřelou osobou, a to D. L., nar., trvale bytem, který uvedl, že se nyní nebude k ničemu vyjadřovat má mu zaslat PČR na jeho doručovací adresu předvolání a on se dostaví.

20. 4. 2012 zahájil Magistrát města Jihlavy přestupkové řízení, oznámil zahájení řízení žalobci a současně ho předvolal k ústnímu jednání na 14. 5. 2012.

Současně předvolal svědky O. K., A. K. a L. K.

K nařízenému jednání se dostavili předvolací svědkové a také obviněný z přestupku D. L. Z protokolu vyplývá, že v úvodu jednání předložil správnímu orgánu pan L. „Prohlášení“ ze dne 11. 5. 2012, v němž s ohledem na svoji příslušnost k národnostní menšině trvale žijící na území ČR žádá o vedení řízení za účasti tlumočníka v polském jazyce a o vyhotovení veškerých úředních písemností v polském jazyce.

Dále v protokole uvedeno, že protože nebylo možno v řízení v nepřítomnosti tlumočníka pokračovat, byli svědci požádáni, aby se dostavili na ústní jednání, které bude nařízeno v měsíci červnu. Tím ústní jednání tohoto dne skončilo. Ve spise je založeno Prohlášení datové dnem 11. 5. 2012 a podepsané žalobcem (podpis ověřen), kde žalobce uvádí, že je občanem žijícím dlouhodobě na území ČR, hlásící se k národnostní polské menšině. Dle zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ust. § 16 a dále části ust. § 3, žádá, aby úřední jednání probíhalo za účasti tlumočníka, kterého obstará správní orgán. Dále žádá o vyhotovení veškerých úředních písemností v dané věci v polském jazyce. V prohlášení dále

uvedeno, že odkazuje rovněž na důvodovou zprávu k zákonu o právech příslušníků národnostních menšin, v níž je uvedeno, že na území ČR tradičně a dlouhodobě žijí příslušníci bulharské, chorvatské, maďarské, německé, polské, romské, rusínské, ruské, řecké, slovenské a ukrajinské menšiny. Pokud tedy osoba, s níž správní orgán jedná, prohlásí, že se považuje za příslušníka určité národnostní menšiny, musí toto správní orgán respektovat.

16. 5. 2012 bylo žalobci zasláno znovu oznámení o zahájení řízení, s rozšířením přestupkového jednání, kterých se měl žalobce dopustit a současně předvolání k ústnímu jednání na den 11. 6. 2012.

Žalobci bylo oznámeno zahájení přestupkového řízení z úřední povinnosti ve věci přestupků proti občanskému soužití podle § 49 odst. 1 písm. c) přestupkového zákona, kterých se měl dopustit tím, že

- 1) měl dne 29. 2. 2012 vyhrožovat A. K. a O. K. tím, že jim a jejich psům „rozkope držky“, dále měl dne 1. 3. 2012 okolo 20:00 hod vylít na dveře bytu manželů K. kbelík špinavé vody a dne 3. 3. 2012 okolo 10:30 hod měl vyhrožovat A. K., že až někdo projde kolem jejich dveří „seřeže ho a vrazí mu kudlu do zad“, čímž v ní měl vzbudit obavy o vlastní zdraví, tedy měl úmyslně narušit občanské soužití vyhrožováním újmou na zdraví a jiným hrubým jednáním,
- 2) měl dne 6. 3. 2012 okolo 18:55 hod na společné chodbě bytového domu vyhrožovat L. K., bytem tamtéž, že „mu zláme ruce“, čímž měl vzbudit obavu o jeho zdraví, tedy měl úmyslně narušit občanské soužití vyhrožováním újmou na zdraví,
- 3) měl dne 28. 3. 2012 okolo 14:40 hod na zastávce na ulici chytit O. K. za krk, tedy měl úmyslně narušit občanské soužití jiným hrubým jednáním. Předvolání k nařízenému jednání žalobce osobně převzal 18. 5. 2012. Součástí oznámení o zahájení řízení a předvolání k jednání bylo mimo jiné vyrozumění, že při ústním jednání 11. 6 budou vyslechnuti svědci O. K., A. K. a L. K. (od 13:00 hod do 14:00 hod). Výpovědi svědků se může zúčastnit a klást jim otázky. V závěru jednání mu pak bude dána možnost seznámit se s podklady před vydáním rozhodnutí a vyjádřit se k nim (§ 36 odst. 3 správního řádu), popřípadě navrhnout provedení dalších důkazů nebo učinit jiné návrhy. Pokud možnost seznámit se s podklady a vyjádřit se k nim ve stanovený termín nevyužije, má správní orgán za to, že se práva vzdává, potom mu správní orgán stejnopis písemného vyhotovení rozhodnutí doručí do vlastních rukou.

Dále součástí Oznámení a předvolání bylo také stanovisko k žalobcovu prohlášení a žádosti o tlumočníka. Bylo uvedeno, že k jeho podané žádosti, v níž projevil přání, aby správní řízení probíhalo za účasti tlumočníka, kterého obstará správní orgán a aby veškeré úřední písemnosti v dané věci byly vyhotovovány v polském jazyce, správní orgán uvedl, že tomuto nemůže vyhovět, neboť žalobce dalece přesahuje práva příslušníka národnostní menšiny, tradičně a dlouhodobě žijící na území ČR. Uvedeno, že je třeba žalobci přiznat práva, související s příslušností k národnostní menšině, která obecně vyplývají z čl. 25 odst. 2 písm. b) Listiny základních práv a svobod. Dle ust. § 9 zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,

má jmenovaný právo na užívání jazyka národnostní menšiny v úředním styku. Toto právo blíže rozvádí ust. § 16 odst. 4 správního řádu, tedy nikoliv § 16 odst. 3 správního řádu, na který podání žalobce odkazuje. Třetí odstavec rozvádí právo, vyjádřené v listině základních práv a svobod v čl. 37 odst. 4 a upravuje situaci, kdy určitá osoba v řízení prohlásí, že neovládá jazyk, jímž se jednání vede, to však není případ žalobce, což správní orgán může hned několika způsoby spolehlivě doložit. Uvedl, že ze znění § 16 odst. 4 správního řádu vyplývá pro správní orgán, že vede řízení (za situace, kdy žádný jeho pracovník neovládá požadovaný jazyk, tedy v tomto případě polštinu), povinnost nahradit jmenovanému náklady tlumočení a náklady na pořízení překladu úředních písemností. Žádost jmenované o „obstarání“ tlumočnicka a „vyhotovování“ písemností v polském jazyce s tímto nekoresponduje a proto jí správní orgán nemůže vyhovět. Uvedl dále, že s ohledem na uvedené ho vyzývá, aby si pro ústní jednání, které je nařízeno na shora uvedený termín, sám obstaral tlumočnicka, zapsaného v seznamu tlumočnicků, který bude jednání přítomen a zajistí, aby jmenovaný nebyl jím tvrzenou špatnou znalostí češtiny dotčen na svých právech. Tento tlumočnick jmenovanému následně přeloží rozhodnutí ve věci. Náklady na tlumočení ústního jednání, na překlad tohoto předvolání a následného rozhodnutí ve věci samozřejmě jmenovanému uhradí správní orgán na základě faktury, jím vybraným tlumočnickem předložené.

Z protokolu o ústním jednání ze dne 11. 6. 2012 bylo zjištěno, že obviněný z přestupku se k jednání dostavil, stejně tak jako všichni předvolaní svědkové, založil do spisu analýzu právních předpisů vztahujících se k jednacímu jazyku v řízení vedeném s příslušníkem národnostní menšiny. Následně požádal o vedení řízení v přítomnosti tlumočnicka z jazyka polského, mluvil však na pracovníky přestupkového oddělení pouze polsky, proto obsah jeho žádosti nelze konstatovat s jistotou. Byl česky vyrozuměn, že na základě výzvy si měl sám přivést tlumočnicka, kterého by mu správní orgán následně ustanovil. Po tomto sdělení odešel.

U nařízeného jednání byli vyslechnuti všichni předvolaní svědkové. Dne 18. 6. 2012 rozhodl Magistrát města Jihlavy, správní orgán tak, že obviněný D. L. se uznává vinným ze spáchání přestupků proti občanskému soužití podle § 49 odst. 1 písm. c) přestupkového zákona, kterých se dopustil dne 29. 2. 2012, 6. 3. 2012 a dne 28. 3. 2012, přičemž ve výroku jsou uvedeny stejná přestupková jednání, která jsou uvedena v oznámení o zahájení přestupkového řízení ze dne 16. 5. 2012 a za přestupková jednání žalobci uložena sankce dle § 11 odst. 1 písm. b) přestupkového zákona s přihlédnutím k § 49 odst. 2 přestupkového zákona, a to pokuta ve výši 12.000 Kč a dále byl zavázán k povinnost nahradit náklady spojené s projednáním přestupku podle § 79 odst. 1 přestupkového zákona.

Z odůvodnění uvedeného rozhodnutí mimo jiné vyplynulo, z dotazů kladených svědkům správním orgánem (svědek K. uvedl, že s žalobcem komunikuje v českém jazyce, jmenovaný česky mluví i na schůzích v domě a česky hovořil, i když mu nadával, svědkyně K., že s panem L. se baví česky, tento nemá problém se zvládnutím tohoto jazyka, svědek K. pak uvedl, že s panem L. se přirozeně baví česky, ten se česky baví i se svými rodinnými příslušníky), že D. L. česky hovoří i rozumí.

Proti uvedenému rozhodnutí žalobce podal odvolání, v němž uváděl stejné skutečnosti, jako později v podané žalobě. K odvolání přiložil Závěr č. 46 ze zasedání Poradního sboru

ministra vnitra ke správnímu řádu ze dne 6. 11. 2006 a Realizace práva na tlumočníka v řízení zahajovaném z moci úřední a náklady na tlumočení.

Z tohoto dokumentu vyplývá, že poradní sbor ministra vnitra ke správnímu řádu se zabýval otázkou týkající se některých aspektů realizace práva na tlumočníka podle § 16 správního řádu. Jedná se o otázku, jakým způsobem má správní orgán ustanovit tlumočníka v řízení z moci úřední, kde si jej neobstaral sám účastník a kdo hradí náklady na tlumočníka. Uvedeno, že při řešení první otázky je třeba vycházet z čl. 37 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, podle něhož ten, kdo prohlásí, že neovládá jazyk, jímž se vede jednání, má právo na tlumočníka. Právo na tlumočníka stanoví čl. 6 odst. 3 písm. e) Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, který má s ohledem na čl. 10 Ústavy v případě rozporu se zákonem aplikační přednost. S ohledem na toto ustanovení mezinárodní smlouvy je tedy část věty první § 16 odst. 4 správního řádu obsahující slova „kterého si obstará na své náklady“ přinejmenším v řízení o správních deliktech na základě čl. 10 Ústavy neaplikovatelná. Správní řád právo na tlumočníka spojuje s aktivitou jednajícího tak, že ten, kdo prohlásí, že neovládá jednací jazyk, si obstará tlumočníka sám na své náklady (srov. § 16 odst. 3), popřípadě na náklady správního orgánu (srov. § 16 odst. 4). Tato právní úprava se dobře hodí pro řízení o žádostech. Pro řízení zahajované z moci úřední (zejména řízení o správních deliktech) je však nepoužitelná. Jednak pro samotnou povahu tohoto sankčního řízení, které je založeno obdobně jako řízení trestní, na zásadě, že pachatel neprokazuje svoji nevinu, ale správní orgán jeho vinu, jednak pro kolizi s požadavky Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, která zaručuje každému, kdo byl obviněn (je podezřelý) z trestného činu (správního deliktu) minimální práva, za jejichž realizaci odpovídají státy jako smluvní strany úmluvy. Kromě jiných práv, je tímto minimálním právem právo obviněného být neprodleně a v jazyce, jemuž rozumí, podrobně seznámen s povahou a důvodem obvinění. Je-li v řízení o správním deliktu v souladu s ústavním právem na tlumočníka pomoc tlumočníka nezbytná, správní orgán nemůže s odvoláním na § 16 odst. 3 nebo 4 správního řádu realizaci práva na tlumočníka ponechat na tom, kdo tlumočníka potřebuje, když opatření či zajištění důkazu či jiný úkon je výlučně v jeho zájmu, resp. v zájmu veřejném. Navíc, je-li tím, kdo tlumočníka potřebuje, pachatel přestupku, je nutno se řídit výše zmíněnou úmluvou, která každému, kdo je obviněn z trestného činu (podle judikatury Evropského soudu se úmluva vztahuje též na řízení o správních sankcích před správními orgány, zaručuje bezplatnou pomoc tlumočníka, jestliže nerozumí jazyku používanému před soudem (správním orgánem) nebo tímto jazykem nemluví. Z uvedeného vyplývá, že příslušný správní orgán je povinen v případech, kdy má být realizováno ústavní právo na pomoc tlumočníka, zajistit tlumočníka sám, a to na vlastní náklady. V § 9 odst. 2 zákona č. 36/1997 Sb., o znalcích a tlumočnicích, je stanoveno, že státní orgán tlumočníka ustanovuje. Jelikož správní řád neupravuje postup ustanovení tlumočníka správním orgánem pro případy, kdy někdo prohlásí, že nezná jazyk, v němž se jednání před správním orgánem vede, ale jen umožňuje, aby si tlumočníka obstaral (§ 16 odst. 3 a 4), je třeba při stanovení tlumočníka postupovat analogicky podle právní úpravy obsažené v tomtéž zákoně (analogie zákona), řešící situaci podobnou. Za takovou právní úpravu považuje ministerstvo ustanovení tlumočníka znakové řeči podle § 16 odst. 5 správního řádu, které se děje tak, že správní orgán vydá usnesení o ustanovení tlumočníka nebo prostředníka a toto usnesení oznámí osobám, jichž se dotýká. Analogie tohoto postupu pro případ realizace ústavního práva na pomoc tlumočníka tomu, kdo neovládá český jazyk, v němž se řízení v souladu s § 16 odst. 1 správního řádu vede, je ustanovení tlumočníka usnesením vydaným podle § 16 odst. 5 správního řádu per analogiam, které se oznámí tlumočnickovi a osobě, jejíž ústavní právo na tlumočníka se tímto zajišťuje.

Žalovaný pak ve věci vydal rozhodnutí 11. 2. 2013 pod č. j. KUJI 97770/2013, kdy rozhodl tak, že dle ust. § 90 odst. 5 správního řádu napadené rozhodnutí potvrdil. V odůvodnění rozhodnutí pak mimo jiné uvedeno, že dle odvolacího orgánu v uvedeném případě je celá procesní strategie obviněného postaveno na tvrzené skutečnosti, že se hlásí k polské národnostní menšině a zároveň, že neovládá jednacím jazyk. Dle odvolacího orgánu je však v tomto případě, podobně jako v případě zvolení si nedostupného zmocněnce, možné považovat úkony za čistě obstrukční, kdy obviněný nemá zájem spolupracovat se správními orgány. Správní orgán I. stupně nejen ze své úřední činnosti věděl, že obviněný český jazyk ovládá, toto bylo prokázáno i svědeckými výpověďmi v průběhu řízení. Pokud obviněný v nějakém jiném řízení vůči správnímu orgánu tlumočnicka nepožaduje, ale žádá o něj pouze v řízení sankční povahy, je obstrukčnost takového jednání zcela jednoznačná. Správní orgán I. stupně vyšel obviněnému vstříc, i když byl přesvědčen o zneužívání práva na tlumočnicka a nabídl obviněnému, aby si tlumočnicka zvolil na náklady správního orgánu. Obviněný jako příslušník národnostní menšiny, mohl poskytnout informace o vhodném tlumočnickovi, což svoji naprostou pasivitou znemožnil. Obviněný jako česky plyně hovořící, zvolil procesní strategii, při které se účelově domáhal přítomnosti tlumočnicka, správní orgán I. stupně s ohledem na skutečnosti, které jsou mu známy z úřední činnosti, toto jednání neakceptoval a obviněnému nevyhověl, s čímž se odvolací orgán ztotožňuje. Vzhledem k uvedenému je dle odvolacího orgánu zcela v souladu se zákonem projednání přestupku v nepřítomnosti obviněného, který se vzdal osobní účasti, když z jeho jednání dobrovolně odešel.

Žalovaný pak založil do spisu usnesení ze dne 16. 6. 2011, z něhož vyplývá, že Odbor právních vztahů, výstavby a životního prostředí Úřadu městského obvodu Ostrava – Poruba žádal o provedení procesního úkonu, a to podání vysvětlení D. L., trvale bytem, a to z důvodu, že svědek se zdržuje a pracuje v Jihlavě. Dále žalovaný předložil protokol o podání vysvětlení v sídle přestupkového oddělení Magistrátu města Jihlavy, ze dne 28. 7. 2011, kdy vysvětlení podával D. L. ve věci přestupku proti občanskému soužití, k němuž mělo dojít 10. 11. 2010 v době kolem 10:45 hod v, když D. L. skutečně vysvětlení podal, po poučení uvedl, že právo nevypovídat k věci nevyužije, že se k celé věci tohoto dne vyjádří, což také učinil, učinil toto v českém jazyce a svou výpověď stvrdil vlastnoručním podpisem.

Skutečnosti zjištěné u jednání Krajského soudu v Brně.

Krajský soud v Brně ve věci nařídil jednání na 23. 4. 2014, na žádost žalobce ustanovil tlumočnicka z jazyka polského, který byl přítomen po celou dobu jednání Krajského soudu v Brně tohoto dne, když žalobce uvedl, že chce vše, co bude uváděno, tlumočit z českého jazyka do polštiny, kromě toho, co bude přednášet jeho právní zástupkyně, s tím, že toto není třeba do polštiny tlumočit, protože je s právní zástupkyní domluven, co bude u tohoto jednání říkat. Zdůraznil, že pokud jde o uvedené přestupkové řízení, jedná se o sankční řízení a v tomto případě, tak jako v případě trestních řízení, musí být ust. § 16 odst. 3 a 4 správního řádu vykládáno v souvislosti s čl. 6 odst. 3 písm. e) Úmluvy a čl. 10 Ústavy ČR. Z toho vyplývá, že v případě sankčních řízení musí správní orgán v případě, že obviněný z přestupku neovládá jednacím jazyk, sám ustanovit na náklady státu tlumočnicka z příslušného jazyka a nemůže toto ponechat pouze na vůli účastníka. Poukázal na to, že ČR podepsala Lisabonskou smlouvu, jejíž součástí je Listina základních práv Evropské unie. Součástí této listiny je čl. 21, který hovoří o zákazu diskriminace. V čl. 21 odst. 2 je uvedeno, že se zakazuje jakákoliv diskriminace na základě státní příslušnosti. Není tam přesně uvedeno, že

musí mít tuto státní příslušnost, ale že je věcí vlastní vůle žalobce, aby určil, příslušníkem kterého státu se cítí. Dále sdělil, proč hovoří v polském jazyce, přestože žil v ČR. Narodil se totiž v matce polské národnosti, B. L. a otcí B. Š., který se narodil v ČR ve Oba jeho rodiče byli vychováni v jazyce polském, i jeho otec, který má příjmení české, měl polské předky. Od svého narození byl žalobce vychováván v polské rodině, kdy jazykem, ve kterém byl vychováván, byla polština. Na základní škole v ČR měl velké problémy s pravopisem, školu tedy navštěvoval s výukou v českém jazyce, měl ale problémy češtinu zvládnout. Na základní škole byl jeho handicap s češtinou učiteli tolerován a byl proto hodnocen mírněji. Bohužel na střední škole, protože si vybral technický obor, vznikaly značné problémy s jazykem z důvodu překladu technických slov. S ohledem na nepochopení technického výkladu učitelů na střední škole 2x změnil obor. Problém se bohužel opakoval, žalobce nebyl schopen pochopit výklad učitelů, když během jeho vzdělávání neexistoval ani internet, ani žádné technické česko-polské ani polsko-české slovníky. Z důvodu problému s pochopením učiva v češtině, byl nucen neúspěšně skončit školu před dokončením studia. V letech 2005 – 2008 bydlel v Polsku, kde také pracoval a s češtinou neměl kontakt. V letech 2009 – 2011 bydlel také v Polsku a nadále neměl žádný kontakt s češtinou. Od roku 2008 žije se svou manželkou A. L., která je Polkou, polštinu používají každodenně a je jediným jazykem, kterým spolu hovoří. V roce 2011 se jim narodila dcera a tuto vychovávají v polštině. Při komunikaci s okolím na území ČR používají polštinu, protože lidé si na to zvykli. Nejdůležitější však je, že každou komunikaci v češtině si napřed žalobce překládá do polštiny a teprve pak přemýšlí o obsahu dotazů, rozhodnutí apod. V polštině je totiž spousta slov, které mají podobné znění jako některá česká slova, ale jejich význam je úplně odlišný. Pokud se hovoří v úředních výrazech, je to pro žalobce o to problematičtější, protože v mnoha případech není schopen posoudit jádro dotazu, ani se správně seznámit s obsahem sdělení. Uznává-li se v ČR právo k obhajobě podle Úmluvy lidských práv, pak polština bude jediným jazykem žalobcovi obhajoby. Bude se obhajovat pouze v polštině, protože tuto uznává jako svůj rodný jazyk. Pokud české úřady a soudy neuznávají jeho právo k používání jeho rodného jazyka, který užívá každodenně, bude žalobce vymáhat své právo až u mezinárodního soudu ve Štrasburku. Dále sdělil na dotaz; pokud měl úřední jednání, jak hovořil, tedy pokud jednal např. na městském úřadu, sdělil, že měl s sebou pro dorozumění jinou osobu, např. svou sestru Evu, která mu pomáhala vyřizovat např. změnu příjmení. Pokud jde např. o protokol na živnostenském úřadě, jednal tam s úředníkem sám, jednání však bylo krátké, trvalo pouze 7 minut, jednalo se pouze o formalitu, o podpis nějakého dokumentu. Dále na dotaz uváděl, že řidičské oprávnění získal v ČR ve svých 17-ti letech. Bylo to však krátce po ukončení školní docházky, kdy češtině lépe rozuměl. Nyní však už řidičský průkaz nemá, neboť o něj přišel v důsledku získání 12-ti bodů a proto ho musel odevzdat. Žalobce se však rozhodl, že nové zkoušky k získání opětovného řidičského průkazu nebude skládat v ČR ale v Polsku, protože nerozumí některým větám v autoškolě, při zkoušce se musí spolehnout sám na sebe a tam tlumočnicka využít nemůže. Dále pak sdělil, že v současné době bydlí trvale v Polsku, nemá český občanský průkaz, který odevzdal na městském úřadě. Trvale bydlí v Polsku, občas však jezdí do ČR, pokud je tu třeba něco vyřídit, jako např. účast u jednání soudu. Téměř všechny úřední záležitosti v současné době vyřizuje v Polsku, pokud je třeba něco vyřídit v ČR, udělí plnou moc své sestře nebo své manželce a má také svého právního zástupce. Pokud jde o sestru žalobce, ta byla také vychovávána v polském jazyce, žije však v ČR a češtině rozumí. Manželka však češtině rozumí hůře než žalobce. V domě s lidmi v ČR, v Jihlavě, nehovoří vůbec, a to ani česky, ani polsky.

Soud zde uvádí, že během soudního jednání 23. 4. 2014 žalobce hovořil pouze polsky, jeho slova byla překládána tlumočnickem.

U tohoto soudního jednání právní zástupce žalovaného uvedl, že jedinou žalobní námitkou žalobce je to, že nerozumí jako úřednímu jazyku češtině. S tímto však žalovaný nemůže souhlasit, neboť z obsahu připojené listiny (protokol o podaném vysvětlení), ale také z úřední činnosti Magistrátu města Jihlavy je žalovanému známo, že žalobce bez problémů jedná v jazyce českém. Jazyku českému totiž žalobce nerozumí, pouze tehdy, kdy se mu to hodí. Zástupce žalovaného má u sebe (v jednací síni) např. protokol o kontrole prováděné Živnostenským úřadem 25. 4. 2013, kde se mimo jiné uvádí: „kontrola podnikatele byla zahájena předložením služebních průkazů kontrolních pracovníků panu D. L., přítomnému kontrole, který se dostavil na základě ústní dohody a poskytl součinnost ke kontrole“. Dle zástupce žalovaného by bylo vhodné se např. žalobce zeptat, jak získal živnostenské oprávnění, zda je držitelem řidičského oprávnění a jak jej získal, jakým způsobem došlo ke změně příjmení, neboť ještě v nedávné době se žalobce jmenoval Koukal. Magistrát města Jihlavy i žalovaný ví, že žalobce s úřady komunikuje česky. Ze správních spisů, které má také soud k dispozici, a to ze svědeckých výpovědí a audiovizuálního záznamu vyplývá totéž. Žalovaný má za to, že ust. § 16 odst. 3 i s odkazem na Úmluvu neznamená, že by správní orgány musely v případě, že se někdo hlásí k národnostní menšině, „otrocky“ postupovat vždy tak, že jmenovanému musí být ustanoven tlumočník, když správní orgán bezpečně ví, že jmenovaný hovoří na úřadech běžně česky. To, že se žalobce vzdal účasti u projednávání přestupku před správním orgánem, v žádném případě nemůže jít k tíži správního orgánu. Správní orgán totiž v žádném případě žalobce nediskriminoval, když bezpečně věděl, že žalobce hovoří česky.

Žalobce pak u tohoto jednání uvedl, že správnímu orgánu jasně sdělil, aby veškeré dokumenty byly přetlumočeny do polštiny a veškerá jednání byla vedena v tomto jazyce, protože polštinu pokládá za svůj rodný jazyk. Dle něho zákon hovoří jasně o tom, že pokud je řízení zahájeno úředně, nemůže obžalovaná osoba být vystavena jakýmkoliv nákladům souvisejícím s touto záležitostí. K tomu, že by si měl sám obstarat tlumočníka z polštiny uvedl, že by to pro žalobce znamenalo, že by musel tlumočníka sám sehnat, a to tlumočníka, který žije co nejbližší Brnu, protože v Kraji Vysočina existuje pouze jeden takový člověk a ze zkušeností žalobce ví, že jeho znalosti polštiny jsou velmi chabé. Pokud by si žalobce sám objednával tlumočníka z polštiny, musel by mu za jeho práci nejdříve zaplatit a pak teprve vyžadovat úhradu od krajského úřadu. V Úmluvě o ochraně lidských práv, čl. 6, právo na spravedlivý soudní proces nebo správní řízení, je uvedeno, že osoba obžalovaná má právo na tlumočníka, pokud jazyku nerozumí, nebo tímto jazykem nehovoří. Není nikde vymezeno, v jaké míře má člověk rozumět, aby měl právo na tlumočníka nebo aby toto právo neměl.

Soud shrnuje, že skutečně jedinou námitkou uplatněnou žalobcem v průběhu správního řízení i v žalobě je námitka, že žalobce dobře nerozumí jazyku českému, v tomto jazyce nehovoří, žije dále trvale na území Polska, se svou manželkou a dcerou hovoří pouze polsky, hlásí se k polské národnostní menšině a proto má právo na to, aby mu správní orgán i soud ustanovil tlumočníka z jazyka polského, což správní orgány nerespektovaly.

Podle § 16 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v řízení se jedná a písemnosti se vyhotovují v českém jazyce. Účastníci řízení mohou jednat a písemnosti mohou předkládat i v jazyce slovenském.

Podle § 16 odst. 3 správního řádu každý, kdo prohlásí, že neovládá jazyk, jímž se vede jednání, má právo na tlumočníka (čl. 37 odst. 4 Listiny základních práv a svobod) zapsaného v seznamu tlumočnicků, kterého si obstará na své náklady. V řízení o žádosti si žadatel, který není občanem ČR, obstará tlumočníka na své náklady sám, nestanoví-li zákon jinak (zákon č. 325/1999 Sb.).

Podle § 16 odst. 4 správního řádu občan ČR příslušející k národnostní menšině, která tradičně a dlouhodobě žije na území ČR (zákon č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů ve znění zákona č. 320/2002 Sb.), má před správním orgánem právo činit podání a jednat v jazyce své národnostní menšiny. Nemá-li správní orgán úřední osobu znalou jazyka národnostní menšiny, obstará si tento občan tlumočníka zapsaného v seznamu tlumočnicků. Náklady tlumočení a náklady na pořízení překladu v tomto případě nese správní orgán.

Zhodnocení skutkových zjištění a právní posouzení věci soudem.

Žaloba není důvodná.

K tomuto zjištění dospěl krajský soud po zhodnocení následujících skutečností.

Krajský soud v Brně se ztotožňuje s tím, že v žádném případě nemůže při jednání před správními orgány ani soudy docházet k diskriminaci občanů příslušejících k národnostní menšině, tedy k národnostní menšině, ke které se hlásí a která tradičně a dlouhodobě žije na území ČR, tedy v našich podmínkách právo hlásit se k polské národnostní menšině, jako v případě žalobce. Soudem však bylo zjištěno, že pokud jde o žalobce, ten žil sice v rodině, kde se hovořilo polsky, jak uvedl (uvedl také důvody, proč), na druhé straně žalobce celou školní docházku absolvoval v jazyce českém, tedy s česky mluvícími spolužáky i učiteli, absolvoval, jak uvedl, v jazyce českém i další navazující studium na střední škole, ve svých 17-ti letech, si dělal autoškolu, a to opět v českém jazyce, přičemž i zkoušky probíhaly v jazyce českém, tedy i pravidla silničního provozu se musel nutně učit v jazyce českém a zkoušky skládal v jazyce českém, když na území ČR získal řidičské oprávnění. Soud má za to, když žalobce celou řadu let, s ohledem na školní výuku, byl nucen hovořit českým jazykem, že tomuto jazyku také rozumí a v tomto jazyce i hovoří. Je možné, že mohl mít určité problémy s jazykem českým, jako takovým (gramatikou), nicméně v tomto jazyce, když absolvoval základní i střední školu, se musel učit i takové předměty, jako je např. zeměpis, dějepis, fyzika apod., takže je evidentní, že tomuto jazyku rozumět musel, neboť by se shora uvedené předměty vůbec nedokázal naučit a školu absolvovat. Soud proto v tomto případě tvrzení žalobce (že česky dobře nerozumí) pokládá za tvrzení ryze účelové, když sám uvedl, že jeho sestra, která vyrůstala ve stejné rodině, hovoří i rozumí česky, a pověřuje ji i zastupováním, nebo si ji bere na některá úřední jednání. Uvedl, že zmocňuje k úředním jednáním na území ČR i svou manželku, o níž však uvádí, že česky hovoří hůře než on, takže je zřejmé, že i ona musí rozumět česky a česky mluvit.

Žalobce pak je spoluvlastníkem domu v (nebo alespoň byl v době, kdy došlo k přestupkovým jednáním). Z výpovědi všech slyšených svědků v průběhu přestupkového

řízení bylo také prokázáno, že žalobce s nimi normálně komunikuje česky, v češtině měl pronášet vůči těmto osobám i urážlivá slova, nikdo ze svědků nehovořil v tom smyslu, že by s nimi žalobce komunikoval jinak než v češtině.

Navíc pak z úředního záznamu policisty založeného v přestupkovém spise rovněž vyplývá, že tento s žalobcem hovořil 8. 3. 2012 telefonicky ohledně přestupkového jednání, hovořil s ním také pouze česky a žalobce mu v češtině odpovídal, takže z tohoto je také zcela jasné, že žalobce češtině normálně rozumí normálně a česky také mluví. To, že žalobce používá češtinu i v úředním styku, vyplývá i z Protokolu o podání vysvětlení z 28. 7. 2011, kdy žalobce podával vysvětlení u Magistrátu města Jihlavy, ve věci vypovídal, hovořil pouze česky a je zcela evidentní z tohoto Protokolu, že žalobce jednal sám za sebe, byl u tohoto jednání sám, bez jakéhokoli právního zastoupení či nějakého známého či rodinného příslušníka, který by mu při jednání tlumočil.

To, že žalobce zcela normálně hovoří česky a v češtině komunikuje, vyplývá i z protokolu z živnostenského úřadu, který u jednání soudu předložil k nahlédnutí zástupce žalovaného, když žalobce ani nepopíral, že při jednání se živnostenským úřadem česky hovořil, zdůvodnil to pouze tím, že se jednalo o krátké jednání, v podstatě formálního rázu.

Jednalo se, jak z protokolu však vyplývá, o běžné úřední jednání, k němuž žalobce žádného tlumočníka nepotřeboval, ani si ho nežádal.

Je zřejmé, že pokud žalobce jednal s živnostenským úřadem v ČR, že podniká na území ČR a z přestupkového spisu vyplývá z výpovědi svědků, že je majitelem restaurace v domě, takže pokud žalobce provozuje restauraci na území ČR, v důsledku svého podnikání musí zajisté jednat se zaměstnanci, ale i s úřady, je tedy zcela jasné, že českému jazyku rozumí a že jim také hovoří.

Navíc není pravdivé tvrzení žalobce o tom, že v letech 2009 – 2011 by bydlel pouze v Polsku a neměl žádný kontakt s češtinou, neboť např. z Protokolu o podání vysvětlení z 28. 7. 2011 je jasné, že žalobce byl v tuto dobu na území ČR a byl také předvoláván na adresu na území v ČR.

Žalobce se pak přestupkových jednání, jež jsou mu kladena za vinu, měl dopustit v únoru a březnu roku 2012 v, tedy rozhodně v tomto období musel pobývat na území ČR (alespoň po určitou dobu).

Ze všeho, co bylo shora uvedeno, soud shrnuje, že má za bezpečně prokázáno, že žalobce je občanem ČR příslušející k národnostní menšině (polské), která tradičně a dlouhodobě žije na území ČR. Soud má za jednoznačně prokázáno také to, že hovoří a rozumí česky, neboť i např. u soudního jednání 23. 4. 2014 sám uvedl, že není třeba tlumočit přednesy jeho právní zástupkyně přednášené v češtině, neboť je s ní domluven na tom, co bude hovořit. Není však možné, aby žalobce dopředu věděl, pokud jde o průběh

tohoto soudního jednání, na co se bude soud zástupkyně žalobce ptát jak bude odpovídat, nebo jak bude tato reagovat v průběhu soudního jednání na všechny dotazy a přednesy.

Přesto, že žalobce česky rozumí, dle ust. § 16 odst. 4 správního řádu má právo jednat v jazyce své národnostní menšiny, a nemá-li správní orgán úřední osobu znalou jazyka národnostní menšiny, což v daném případě zřejmě neměl, může si takovýto občan zajistit sám tlumočníka zapsaného v seznamu tlumočnicků s tím, že náklady tlumočení a náklady na pořízení překladu nese v tomto případě správní orgán.

Takováto možnost ze strany správního orgánu byla také žalobci jednoznačně dána, když v předvolání k nařízenému ústnímu jednání na 11. 6. 2012 se správní orgán jednoznačně vyjadřuje v tom smyslu, že požadavku žalobce na ustanovení tlumočníka z polštiny není možno vyhovět (také zdůvodňuje proč), nicméně upozorňuje žalobce na to, že má právo na užívání jazyka národnostní menšiny v úředním styku, přičemž je citováno ust. § 16 odst. 4 správního řádu. Je upozorněn, že na něho se nevztahuje ust. § 16 odst. 3 správního řádu s tím, že má možnost si sám zajistit tlumočníka z polštiny a správní orgán, pokud si ho zajistí, v takovém případě nahradí mu náklady tlumočení a náklady na pořízení překladu úředních písemností.

Žalobce však na toto sdělení a poučení správního orgánu reagoval tak, že k nařízenému jednání se sice dostavil (bez tlumočníka), předložil analýzu právních předpisů vztahujících se k jednacímu jazyku v řízení vedeném s příslušníkem národnostní menšiny, poté požádal o vedení řízení v přítomnosti tlumočníka z jazyka polského a po poučení, že si měl sám přivést tlumočníka, kterého by správní orgán následně ustanovil, z jednání odešel.

Podle § 74 odst. 1 zák. č. 200/1990 Sb., o přestupcích, o přestupku koná správní orgán v I. stupni ústní jednání. V nepřítomnosti obviněného z přestupku lze věc projednat jen tehdy, jestliže odmítne, ač byl řádně předvolán, se k jednání dostavit nebo se nedostaví bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu.

Správní orgán ústní jednání nařídil, po řádném poučení i ohledně tlumočníka a když žalobce nesetřval při ústním projednání přestupku a z jednání odešel, věc projednal, neboť žalobce i dle názoru soudu, který se ztotožňuje s názorem správních orgánů, bez důležitého důvodu jednání opustil, aniž by se zúčastnil průběhu, ač věděl a dopředu byl upozorněn na to, že bude probíhat výslech všech předvolaných svědků.

Soud uzavírá, že správní orgány postupovaly v případě žalobce zcela v souladu s platnými právními předpisy, když bylo prokázáno, že žalobce češtině rozumí. Byl to naopak žalobce, který se bezdůvodně neúčastnil projednání přestupků, které mu byly kladeny za vinu. Důvody, proč se žalobce jednání nezúčastnil, soud pokládá pouze za důvody ryze účelové, se snahou protáhnout přestupkové jednání, a to s ohledem na možnou prekluzi stanovenou v ust. § 20 odst. 1 přestupkového zákona (přestupek nelze projednat, uplynul-li od jeho spáchání jeden rok).

Na žalobce se v daném případě mohl vztahovat pouze ust. § 16 odst. 4 správního řádu.

Soud tedy žalobu jako nedůvodnou zamítl dle § 78 odst. 7 soudního řádu správního (dále jen „s.ř.s.“).

Pokud pak jde o náklady řízení, rozhodnutí se opírá o ust. § 60 odst. 1 s.ř.s.

Žalobce ve věci neměl úspěch, proto mu náklady řízení nebyly přiznány, pokud jde o žalovaného, ten úspěch ve věci měl a vznikly mu, dle předloženého dokladu, náklady řízení, a to jízdné Jihlava - Brno a zpět zástupce žalovaného. V tomto směru náklady řízení byly doloženy technickým průkazem vozidla, přičemž cesta Jihlava – Brno a zpět osobním automobilem Škoda Superb činila 2x 100 km, tedy 200 km.

Krajský soud v Brně pak ustanovil ve věci tlumočníka z jazyka polského, který se zúčastnil celého soudního jednání, které trvalo 3 hodiny. Odměna za jednu hodinu tlumočení dle vyhl. č. 37/1967 Sb., § 17 odst. 1 položka 1 činí 100 – 350 Kč. Soud přiznal za jednu hodinu tlumočení částku 350 Kč.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 30. dubna 2014

JUDr. Jana Kubenová, v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Marie Šeregelyová